

Strona formalna pracy dyplomowej wykonanej na Wydziale Teologicznym UMK

Niniejsze uwagi zawierają przypomnienie najważniejszych spraw, które zostały szczegółowo omówione na proseminarium i seminarium dyplomowym.

Tekst pracy

Tekst pracy drukowany jest na stronach formatu A4 o marginesach: górny i dolny – 2,5 cm; lewy – 3 cm, prawy – 2 cm. Strony pracy powinny być ponumerowane w prawym, górnym rogu.

Używamy czcionki *Times New Roman* wielkości 12 pkt w tekście głównym i wielkości 10 pkt w tekście przypisów dolnych. Interlinia tekstu głównego wynosi 1,5 wiersza, a tekstu przypisów dolnych 1,0.

Nowy akapit tekstu i przypisów rozpoczyna się standardowym wcięciem (1,25 cm). Na jednej stronie mieszczą się zwykle 2-3 akapity tekstu. *(Należy poprawić tekst, w którym występują akapity zawierające tylko jedno zdanie lub akapity bardzo długie, które nie mieszczą się na jednej stronie.)*

Cytaty umieszczamy w cudzysłowie „” (tzw. cudzysłów apostrofowy). Gdy występuje „cytat »wewnątrz« cytatu” zaznaczamy go używając cudzysłowu ostrokątnego, o ostrzach skierowanych do wewnątrz. Skrócenie tekstu cytowanego zaznaczamy wielokropkiem w nawiasie kwadratowym [...]. Pojedyncze wyrazy lub nazwy możemy wyróżnić przy pomocy cudzysłowu lub używając kursywy.

Przypisy dolne powinny być numerowane oddzielnie w każdej części tekstu: we wstępie, w poszczególnych rozdziałach, w zakończeniu. *(Przykłady przypisów znajdują się poniżej)*

Elementy pracy dyplomowej

Praca dyplomowa zawiera w kolejności następujące elementy:

Strona tytułowa (zgodnie ze wzorem przyjętym w zarządzeniu Rektora UMK 18.04.2016.)

Uniwersytet Mikołaja Kopernika
Wydział Teologiczny

Imię i nazwisko studenta

nr albumu: .....

Teologia/Nauki o Rodzinie

Praca licencjacka/magisterska

Tytuł pracy

Opiekun pracy dyplomowej

<tytuł, stopień naukowy, imię i nazwisko>

Toruń rok

Kolejne elementy pracy rozpoczynamy od nowej strony, zostawiając u góry strony dwa wolne wiersze.

Spis treści (W sposób czytelny ukazuje strukturę pracy. W kolejnych rozdziałach stosujemy następujący podział, maksymalnie trzy poziomy):

Spis treści

Wykaz skrótów	3
Bibliografia	4
Wstęp	??
Rozdział I: Tytuł rozdziału 1	??
1. Tytuł paragrafu pierwszego	??
1.1. Tytuł punktu pierwszego	??
1.1.1. Tytuł podpunktu pierwszego.....	??
1.1.2. Tytuł podpunktu drugiego	??
1.2. Tytuł punktu drugiego	??
1.2.1. Tytuł podpunktu pierwszego.....	??
1.2.2. Tytuł podpunktu drugiego	??
1.2.3. Tytuł podpunktu trzeciego.....	??
2. Tytuł paragrafu drugiego.....	??
2.1. Tytuł punktu pierwszego	??
2.1.1. Tytuł podpunktu pierwszego.....	??
2.1.2. Tytuł podpunktu drugiego	??
2.2. Tytuł punktu drugiego	??
2.2.1. Tytuł podpunktu pierwszego.....	??
2.2.2. Tytuł podpunktu drugiego	??
2.2.3. Tytuł podpunktu trzeciego.....	??
3. Tytuł paragrafu trzeciego	??
Rozdział II: Tytuł rozdziału 2	??
1. Tytuł paragrafu pierwszego	??
2. Tytuł paragrafu drugiego.....	??
3. Tytuł paragrafu trzeciego	??
Rozdział III: Tytuł rozdziału 3	??
1. Tytuł paragrafu pierwszego	??
2. Tytuł paragrafu drugiego.....	??
3. Tytuł paragrafu trzeciego	??
Zakończenie	??
Aneks	??

Wykaz skrótów - Jeśli jest potrzebny, zawiera skróty tytułów *wielokrotnie* przywoływanych dokumentów kościelnych, czasopism, itp. *Nie zawiera skrótów powszechnie znanych, takich jak s., t., cz., r., z., red., tłum., enc., adh., hom., kat., przem., dz. cyt., np.,*

Wykaz skrótów

CT	- „Collectanea Theologica”
FC	- Jan Paweł II, Adhortacja <i>Familiaris consortio</i> (Watykan, 22.11.1981)
HV	- Paweł VI, Encyklika <i>Humanae vitae</i> (Watykan, 25.07.1968)
KDK	- Sobór Watykański II, Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym <i>Gaudium et spes</i> (Watykan, 7.12.1965)
KPSZ	- Papieska Rada ds. Duszpasterstwa Służby Zdrowia, <i>Karta Pracowników Służby Zdrowia</i> , Watykan 1995
LdR	- Jan Paweł II, List do rodzin <i>Gratissimam sane</i> (Watykan, 2.02.1994)
OR	- „L'Osservatore Romano” wyd. pol.
RBL	- „Ruch Biblijny i Liturgiczny”
TiCz	- „Teologia i Człowiek”

Bibliografia (Wykaz literatury zawiera alfabetyczny spis pozycji wykorzystanych w pracy, zwykle podzielony na: 1. Źródła; 2. Opracowania; 3. Literatura pomocnicza albo, gdy nie wyróżnia się źródeł: 1. Opracowania; 2. Literatura pomocnicza. Poszczególne działy mogą zawierać dodatkowy podział, np. pozycji źródłowych, wskazujący na ich rangę i chronologię. Kolejne pozycje bibliograficzne należy zapisywać w odrębnych akapitach z wysuniętym pierwszym wierszem (1,25 cm). (*Przykładowa bibliografia znajduje się na końcu*)

Wstęp (Na wstęp składa się: 1. Wprowadzenie w temat pracy; 2. Postawienie problemu i wskazanie na problematykę; 3. Omówienie literatury przedmiotu; 4. Omówienie źródeł pracy; 5. Opis zastosowanej metody; 6. Przedstawienie układu pracy)

Kolejne rozdziały (Jedynie numer i tytuł rozdziału wyróżniamy pogrubioną czcionką, zapisujemy wyśrodkowane, zostawiając u góry strony dwa wolne wiersze)

Rozdział I

Tytuł rozdziału pierwszego

Każdy rozdział rozpoczynamy przynajmniej jednym akapitem wprowadzającym, w którym pokazujemy jego związek z tematem całej pracy i sygnalizujemy kolejne paragrafy. Numery i tytuły paragrafów, punktów i podpunktów zapisujemy zwykłą czcionką. W kolejnych rozdziałach stosujemy podział zgodny ze spisem treści:

1. Tytuł paragrafu pierwszego
  - 1.1. Tytuł punktu pierwszego
    - 1.1.1. Tytuł podpunktu pierwszego
    - 1.1.2. Tytuł podpunktu drugiego
  - 1.2. Tytuł punktu drugiego
    - 1.2.1. Tytuł podpunktu pierwszego
    - 1.2.2. Tytuł podpunktu drugiego
    - 1.2.3. Tytuł podpunktu trzeciego
2. Tytuł paragrafu drugiego
  - 2.1. Tytuł punktu pierwszego
    - 2.1.1. Tytuł podpunktu pierwszego
    - 2.1.2. Tytuł podpunktu drugiego
    - 2.1.3. Tytuł podpunktu trzeciego
  - 2.2. Tytuł punktu drugiego
  - 2.3. Tytuł punktu trzeciego
    - 2.3.1. Tytuł podpunktu pierwszego
    - 2.3.2. Tytuł podpunktu drugiego
3. Tytuł paragrafu trzeciego
  - 3.1. Tytuł punktu pierwszego
    - 3.1.1. Tytuł podpunktu pierwszego
    - 3.1.2. Tytuł podpunktu drugiego
  - 3.2. Tytuł punktu drugiego
    - 3.2.1. Tytuł podpunktu pierwszego
    - 3.2.2. Tytuł podpunktu drugiego
  - 3.3. Tytuł punktu trzeciego

Zakończenie (pokazuje, jak udało się zrealizować cel pracy, krótko przypomina najważniejsze wnioski przedstawione w poszczególnych rozdziałach i paragrafach, ewentualnie wskazuje na kierunek dalszych badań)

Aneks (na końcu pracy mogą być umieszczone załączniki: tabele, wykresy, fotografie, formularze ankiet, itp.)

Przykłady przypisów

I. Pismo Święte

Na fragmenty Pisma Świętego wskazujemy zwykle w tekście głównym pracy, informację umieszczamy w nawiasie zwykłym, np. (Mt 28,19; por. Mk 16,15-16). Stosujemy skróty ksiąg biblijnych według *Biblii Tysiąclecia*. Gdy trzeba wskazać na bardzo wiele fragmentów biblijnych, można to zrobić w przypisie dolnym, np.

---

¹ Por. Rz 5,5; Ga 1,29; Kol 1,13; Ef 4,32; 2 Tm 2,11-13.

II. Dokumenty Kościoła

Wskazując na dokumenty Kościoła podajemy ich autora, nazwę, miejsce i datę publikacji lub wygłoszenia oraz numer (punkt, kanon) tekstu. Gdy autorem jest papież, podajemy jego imię (imiona) w całości (Jan XXIII, Paweł VI, Jan Paweł II, Benedykt XVI, Franciszek), zwracamy uwagę na rangę dokumentu (encyklika, adhortacja, list, orędzie, przemówienie, katecheza, homilia, zwykle stosując znane skróty: enc., adh., przem., kat, hom., itd.), podajemy miejsce i datę opublikowania lub wygłoszenia.

Z wyjątkiem powszechnie dostępnych dokumentów soborowych oraz encyklik, adhortacji lub ważniejszych listów (publikowanych jako oddzielne książeczki), wskazujemy ponadto na miejsce, gdzie możemy znaleźć tekst orędzia, przemówienia, katechezy lub homilii (np. „L'Osservatore Romano” lub zbiory wypowiedzi papieskich).

Wskazując na konkretny dokument po raz pierwszy, podajemy pełny opis bibliograficzny. (Gdy będziemy wskazywać na niego wielokrotnie, to od razu stosujemy skrót, który został umieszczony w wykazie skrótów). Później stosujemy już zapis skrócony.

Gdy ponownie przywołujemy ten sam dokument bezpośrednio w kolejnym lub kolejnych przypisach, wystarczy napisać „Tamże” (gdy chodzi o ten sam numer lub tę samą stronę) lub „Tamże” i wskazać na numer (numery) lub stronę (strony).

W innym przypadku opis skrócony wskazuje na autora, tytuł pisany kursywą (jeśli tytuł jest długi, podajemy tylko dwa, trzy pierwsze wyrazy) oraz na numer (numery) lub stronę (strony). Gdy wielokrotnie wskazujemy na jakieś dokumenty, stosujemy skróty, które zostały umieszczone w wykazie skrótów.

pełny opis

---

² Por. Sobór Watykański II, Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym *Gaudium et spes* (Watykan, 7.12.1965), nr 16.

³ Paweł VI, Encyklika *Humanae vitae* (Watykan, 25.07.1968), nr 7.

⁴ Por. Papieska Rada ds. Duszpasterstwa Służby Zdrowia, *Karta Pracowników Służby Zdrowia* (Watykan, 1995), nr 5.

⁵ *Katechizm Kościoła Katolickiego* (Watykan, 1992), nr 1926.

⁶ Por. Jan Paweł II, Enc. *Evangelium vitae* (Watykan, 25.03.1995), nr 99-100; tenże, Adh. *Familiaris consortio* (22.11.1981), nr 1-12.

⁷ Jan Paweł II, Orędzie na XXVII Światowy Dzień Pokoju 1 stycznia 1994 r. *Rodzina źródłem pokoju dla ludzkości* (Watykan, 8.12.1993), „L'Osservatore Romano” wyd. pol. 15 (1994) nr 1, s. 4.

opis z użyciem skrótów wskazanych w wykazie

---

² Por. KDK, nr 16.

³ HV, nr 7.

⁴ KPSZ, nr 5.

⁵ KKK, nr 1926.

⁶ Por. EV, nr 99-100; FC, nr 1-12.

⁷ Jan Paweł II, Orędzie na XXVII Światowy Dzień Pokoju 1 stycznia 1994 r. *Rodzina źródłem pokoju dla ludzkości* (Watykan, 8.12.1993), OR 15 (1994) nr 1, s. 4.

zapis skrócony występujący bezpośrednio po pełnym opisie

---

⁷ Jan Paweł II, Orędzie na XXVII Światowy Dzień Pokoju 1 stycznia 1994 r. *Rodzina źródłem pokoju dla ludzkości* (Watykan, 8.12.1993), „L'Osservatore Romano” 15 (1994) nr 1, s. 4.

⁸ Tamże.

⁹ Tamże, s. 5-6.

zapis skrócony występujący po opisie bibliograficznym innych pozycji

---

¹⁰ Benedykt XVI, Przem. *Z gorliwością wypełniajcie ważną posługę w konfesjonale* (Watykan, 19.02.2007), „L'Osservatore Romano” 28 (2007) nr 5, s. 43.

¹¹ Franciszek, Hom. *Spójność między słowem a życiem* (Rzym, 14.04.2013), „L’Osservatore Romano” 34 (2013) nr 6, s. 18.

¹² Jan Paweł II, Orędzie na XXVII Światowy Dzień Pokoju 1 stycznia 1994 r. *Rodzina źródłem pokoju dla ludzkości* (Watykan, 8.12.1993), „L’Osservatore Romano” 15 (1994) nr 1, s. 4.

¹³ Benedykt XVI, Przem. *Z gorliwością wypełniajcie ważną posługę w konfesjonale*, s. 43.

¹⁴ Franciszek, Hom. *Spójność między słowem a życiem*, s. 19.

¹⁵ Jan Paweł II, Orędzie *Rodzina źródłem pokoju dla ludzkości*, s. 6-7.

*****

Wskazując na teksty publikowane w książkach i czasopismach podajemy najpierw inicjał imienia i nazwisko autora (pomijamy stopnie i tytuły naukowe, przynależność do stanu duchownego, zakonu, godności kościelne i inne), *kursywą zapisujemy tytuł książki lub artykułu* (tytuł od podtytułu oddzielamy kropką), miejsce i rok wydania, strony.

W przypadku niektórych publikacji podajemy także numer tomu lub części, inicjał imienia i nazwisko redaktora, numer kolejnego wydania. Szczególną uwagę zwracamy na opis bibliograficzny tekstów publikowanych w czasopismach.

III. Książka jednego lub wielu autorów

---

¹⁶ D. Kotecki, *Jezus a Bóg Izraela w Apokalipsie św. Jana*, Toruń 2013, s. 23-24;

¹⁷ K. Krzemiński i in., *Drogi nadziei*, Toruń 2015, s. 34.

¹⁸ S. Suwiński, *Dynamizm miłości w życiu duchowym chrześcijanina. Studium na podstawie pism ojca Franciszka Varillona*, Włocławek 2013, s. 103-104.

¹⁹ W. Zatorski, *Przebaczenie*, wyd. 2 uzupełn., Kraków 1997, s. 11-31.

²⁰ I. Werbiński i in., *Wychowanie do świętości*, Toruń 2014, s. 22-25.

²¹ T. Dutkiewicz, *Filozofia i życie w Chrystusie. Filozoficzne podstawy moralnego nauczania Kościoła*, Pelplin 2012, s. 304-314.

²² L. Rooney, R. Faricy, *Jak rozmawiać z Bogiem? Siedmiotygodniowa szkoła modlitwy osobistej*, Kraków 1991, s. 91-105.

²³ A. von Speyr, *Trzy kobiety i Pan*, Poznań 1998, s. 5-32.

²⁴ C. M. Martini, *Wyznania Pawła. Medytacje*, Kraków 1987, s. 82-92.

²⁵ K-L. Suenens, *Kim jest Ona? Synteza mariologii*, Warszawa 1988, s. 102-117.

książka podzielona na tomy lub części bez tytułów lub zatytułowane

---

²⁶ S. Rosik, *Dekalog jako norma życia i wolności*, cz. 1, Poznań 1997, s. 143-146.

²⁷ H. Langkammer, *Teologia Nowego Testamentu*, cz. 1: *Ewangelie – Dzieje Apostolskie – Listy katolickie – Apokalipsa. Jezus Chrystus wczoraj – dziś – na wieki*, Wrocław 1985, s. 31-37.

²⁸ K. H. Schelkle, *Teologia Nowego Testamentu*, cz. 3: *Etos*, tłum. M. L. Dylewski, Kraków 1984, s. 65.

²⁹ T. Ślipko, *Zarys etyki szczegółowej*, cz. 2: *Etyka społeczna*, wyd. 2, Kraków 1982, s. 6-16.

³⁰ Wł. Piwowarski, *ABC katolickiej nauki społecznej*, cz. 1: *Wprowadzenie – podstawy – kierunki*, Pelplin 1993, s. 77-81.

IV. Fragment dzieła zbiorowego

W opisie fragmentu dzieła zbiorowego dodajemy: „w:”, kursywą zapisujemy tytuł dzieła zbiorowego, podajemy inicjał imienia i nazwisko redaktora. Pozostałe elementy opisu pozostają bez zmiany.

---

³¹ D. Kotecki, „*Wiosna biblijna*” w *Kościele – dziedzictwo Konstytucji dogmatycznej o objawieniu Bożym „Dei Verbum”*, w: „*Radość i nadzieja, smutek i trwoga...*” *Sobór Watykański II z perspektywy półwiecza*, red. M. Białkowski, Toruń 2016, s. 47-68.

³² I. Werbiński, *Rodzina jako środowisko dojrzewania tożsamości duchowej człowieka*, w: *Rodzina sercem cywilizacji miłości*, red. Z. Wanat, I. Werbiński, Toruń 2014, s. 131-151.

³³ K. Krzemiński, *Soborowy i posoborowy dialog ekumeniczny*, w: *Studia soborowe*, t. 2, cz. 2: *Historia i recepcja Vaticanum II*, red. M. Białkowski, Toruń 2015, s. 747-788.

³⁴ J. Perszon, *Wprowadzenie*, w: *Jan Paweł II a religie świata*, red. tenże, Toruń 2007, s. 7-11.

³⁵ B. Bilicka, *Kształtowanie świadomości historycznej młodzieży gimnazjalnej na przykładzie podręczników do nauki religii po 2001 roku*, w: *Pamięć, historia, polityka*, red. A. Bieś, M. Chrost, B. Topij-Stempińska, Kraków 2012, s. 113-129.

³⁶ Z. Zaremski, *Kobieta jako żona i matka*, w: *Duszpasterstwo rodzin. Refleksja naukowa i działalność pastoralna*, red. R. Kamiński, G. Pyżlak, J. Goleń, Lublin 2013, s. 670-682.

hasło encyklopedyczne

---

³⁷ J. Kudasiewicz, *Biblia w duszpasterstwie*, w: *Encyklopedia Katolicka*, t. 2, red. F. Gryglewicz i in., kol. 415-431.

³⁸ C. Spicq, M-F. Lacan, *Wierność*, w: *Słownik teologii biblijnej*, red. X. Leon-Dufour, wyd. 3, Poznań-Warszawa 1985, s. 1038-1040.

³⁹ H. Juros, *Norma etyczna*, w: *Słownik teologiczny*, red. A. Zuberbier, t. 1, Katowice 1985, s. 367-368.

⁴⁰ J. Orzeszyna, *Grzech społeczny*, w: *Encyklopedia nauczania społecznego Kościoła*, red. A. Zwoliński, Radom 2003, s. 175-183.

V. Artykuł w czasopiśmie

Wskazując na artykuł w czasopiśmie podajemy inicjał imienia i nazwisko autora, kursywą tytuł tekstu, w cudzysłowie tytuł czasopisma (uwaga na oryginalną pisownię!), arabskimi cyframi podajemy tom lub rok ukazywania się (nie wszystkie czasopisma podają ten parametr, stąd nie zawsze możemy go uwzględnić) rok bieżący w nawiasie zwykłym oraz – jeśli występuje – numer lub zeszyt, strony. Na końcu opisu stawiamy kropkę.

W przypadku wielu znanych czasopism możemy zamiast tytułu zapisać powszechnie stosowany skrót, np. AK – „Ateneum Kapłańskie”, CT – „Collectanea Theologica”, RBL – „Ruch Biblijny i Liturgiczny”, TiCz – „Teologia i Człowiek”.

artykuł w roczniku lub półroczniku

---

³⁸ W. Cichosz, *Wartość rodziny chrześcijańskiej w dobie współczesnych przemian kulturowo-postindustrialnych. Od rodziny nuklearnej do rodziny globalnej*, „Studia Włocławskie” 14 (2012), s. 248-266.

³⁹ K. Krzemiński, *Jak dzisiaj przekazywać wiarę?* „Theologica Thoruniensia” 2 (2001), s. 117-137.

⁴⁰ J. Szulist, *Dialogiczność relacji w rodzinie*, „Studia Pelplińskie” 47 (2014), s. 311-323.

⁴¹ J. Perszon, *Czy Kościół ma receptę na sekularyzm? Religia jako czynnik sprawczy w polityce w kontekście zmięchu chrześcijańskiej Europy*, „Studia Nauk Teologicznych PAN” 9 (2014), s. 103-121.

⁴² J. Szulist, *Dialog wyznacznikiem relacji we wspólnocie politycznej w kontekście nauczania papieża Franciszka*, „Studia Gdańskie” 35 (2014), s. 111-123.

⁴³ J. Nagórny, *Solidarność i sprzeciw u podstaw uczestnictwa w życiu społecznym. Refleksja nad społecznym nauczaniem Jana Pawła II ze szczególnym uwzględnieniem adhortacji *Christifideles laici**, „Roczniki Teologiczne” 38-39 (1991-1992) z. 3, s. 7-23.

⁴⁴ D. Sagan, *Spór o możliwość wykrywania projektu w naukach przyrodniczych*, „Scientia et Fides” 3 (2015) nr 1, s. 87-114.

artykuł w kwartalniku, dwumiesięczniku lub miesięczniku

---

⁴⁵ J. Perszon, *Księdza Piotra Skargi obraz Kościoła*, „Studia Bobolanum” (2013) nr 2, s. 41-59.

⁴⁶ W. Pikor, *Bóg wobec przemocy człowieka w Rdz 1-11*, CT 73 (2003) nr 3, s. 11-31.

⁴⁷ D. Kotecki, *Jezus jako Mesjasz w Apokalipsie św. Jana. Przyczynek do chrystologii Apokalipsy*, AK 159 (2012) z. 3, s. 447-469.

⁴⁸ Z. Pawłowski, *Wiara i metoda w interpretacji Biblii. Przekaz wiary czy przekaz wiedzy. Biblijna interpretacja na rozdrożu*, „Biblica et Patristica Thoruniensia” 7 (2014) nr 1, s. 9-28.

⁴⁹ B. Bilicka, *Zapomniane Kompendium?* TiCz (2014) nr 2, s. 119-135.

⁵⁰ P. Góralczyk, *Wiara stawia nam pytania moralne*, „Communio” wyd. pol. 34 (2014) nr 2, s. 5-20.

⁵¹ M. Piotrowski, *Pismo św. i Magisterium Kościoła o wieczności piekła*, „Miłujcie się!” (2004) nr 4, s. 14-15.

⁵² J. Stępień, *Daj się złowić w sieć miłości*, „Posłaniec Ducha Świętego” (2004) nr 3-4, s. 5-7.

⁵³ T. Bielska, *Więzień... też człowiek. O pracy wolontariuszki więziennej*, „Rycerz Niepokalanej” (2004) nr 10, s. 308-309.

artykuł w tygodniku lub dzienniku

---

⁵⁴ A. Konik-Korn, *Kiedy sumienie jest wystawione na próbę*, „Niedziela” nr 23 (7.06.2016), s. 42.

⁵⁵ J. Dziedzina, *Kłopot z miłosierdziem*, „Gość Niedzielny” nr 2 (10.01.2016), s. 18-21.

⁵⁶ T. Guz, *Sumienie chrześcijańskie w nauczaniu św. Jana Pawła II (II)*, „Nasz Dziennik” nr 6 (9-10.01.2016), s. M6-M7.

⁵⁷ P. Semka, *Ciemne chmury nad Kościołem*, „Rzeczpospolita” nr 212 (9.09.2004), s. A 8.

⁵⁸ *Zabiliśmy go wszyscy*, z ks. prof. Waldemarem Chrostowskim, biblistą, autorem polskiego przekładu tekstu do filmu „Pasja” rozmawiała E. K. Czackowska, „Rzeczpospolita” nr 54 (4.03.2004), s. A 9.

artykuł dostępny w Internecie

Wskazując na teksty publikowane w Internecie – jak przy publikacjach drukowanych – podajemy autora i tytuł, a dopiero potem adres internetowy i datę dostępu, np.

---

⁵⁹ A. Czyłok, *Z brzucha mamy... prosto do Nieba*, http://www.opoka.org.pl/biblioteka/IP/ac_rec_dziecko_edycja.html (21.01.2016).

⁶⁰ M. Kamieniecki, *Za jej czynami stoi miłość Boga i bliźniego*, <http://www.naszdziennik.pl/polska-kraj/151935,za-jej-czynami-stoi-milosc-boga-i-blizniego.html> (8.02.2016).

Zapis skrócony – przypomnienie

Wskazując na konkretny tekst po raz pierwszy, podajemy pełny opis bibliograficzny. Później stosujemy już zapis skrócony.

Gdy ponownie przywołujemy go bezpośrednio w kolejnym lub kolejnych przypisach, wystarczy napisać „Tamże” (gdy chodzi o tę samą stronę) lub „Tamże” i wskazać na strony, np.

---

⁶¹ K. Krzemiński i in., *Drogi nadziei*, Toruń 2015, s. 34.

⁶² Tamże.

⁶³ Tamże, s. 40-41.

⁶⁴ Tamże, s. 56.

W innym przypadku opis skrócony zawiera: inicjał imienia i nazwisko autora, *tytuł pisany kursywą* (jeśli tytuł jest bardzo długi, podajemy tylko dwa, trzy pierwsze wyrazy) oraz strony, np.

---

⁶⁵ D. Kotecki, „*Tu jest potrzebna mądrość*” (*Ap 13,18*). *O egzystencjalnym słuchaniu słowa Bożego w świetle Apokalipsy św. Jana*, w: *Słowo Boże w życiu i misji Kościoła*, red. S. Szymik, Lublin 2009, s. 250-251.

⁶⁶ Z. Pawłowski, *Wiara i metoda w interpretacji Biblii. Przekaz wiary czy przekaz wiedzy: biblijna interpretacja na rozdrożu*, „*Biblica et Patristica Thoruniensia*” 7 (2014) nr 1, s. 11.

⁶⁷ D. Kotecki, „*Tu jest potrzebna mądrość*”, s. 255-256.

⁶⁸ Z. Pawłowski, *Wiara i metoda w interpretacji Biblii*, s. 15-16.

⁶⁹ K. Krzemiński, *Jak dzisiaj przekazywać wiarę?*, s. 119.

⁷⁰ J. Szulist, *Dialogiczność relacji w rodzinie*, s. 314-315.

⁷¹ J. Perszon, *Czy Kościół ma receptę na sekularyzm?*, s. 120-121.

*****

Wykaz literatury porządkujemy alfabetycznie. Najpierw zapisujemy nazwisko, a po nim inicjał imienia autora (*odwrotnie niż w przypisach*, gdzie najpierw zapisujemy inicjał imienia, a po nim nazwisko autora).

Bibliografia

1. Źródła

Sobór Watykański II, Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym
Gaudium et spes (Watykan, 7.12.1965).

Katechizm Kościoła Katolickiego (Watykan, 1992).

Papieska Rada ds. Duszpasterstwa Służby Zdrowia, *Karta Pracowników Służby Zdrowia*
(Watykan, 1995).

Nauczanie Jana Pawła II

Enc. *Evangelium vitae* (Watykan, 25.03.1995).

Adh. *Familiaris consortio* (22.11.1981).

List apost. *Mulieris dignitatem* (15.08.1988).

Orędzie na XXVII Światowy Dzień Pokoju 1 stycznia 1994 r. *Rodzina źródłem pokoju dla
ludzkości* (Watykan, 8.12.1993), „L'Osservatore Romano” wyd. pol. 15 (1994) nr 1,
s. 4.

Przem. *Środki społecznego przekazu w służbie rodziny* (Watykan, 4.06.1993), „L'Osservatore
Romano” wyd. pol. 14 (1993) nr 8-9, s. 27-28.

Kat. *Sakramentalny „początek” małżeństwa w stanie pierwotnej sprawiedliwości* (Watykan,
6.10.1982), „L'Osservatore Romano” wyd. pol. 3 (1982) nr 10, s. 4.

Hom. *Zadanie ewangelizacyjne Kościoła domowego* (Cali, 4.07.1986), „L'Osservatore
Romano” wyd. pol. 7 (1986) nr 7, s. 18-19.

Nauczanie Benedykta XVI

Adh. apost. *Sacramentum caritatis* (Watykan, 22.02.2007).

Przem. *Z gorliwością wypełniajcie ważną posługę w konfesjonale* (Watykan, 19.02.2007).
„L'Osservatore Romano” wyd. pol. 28 (2007) nr 5, s. 43.

Przem. *Bierzcie przykład z tak wielu świętych spowiedników* (Watykan, 7.03.2008).
„L'Osservatore Romano” wyd. pol. 29 (2008) nr 4, s. 34-35.

List na rozpoczęcie Roku Kapłańskiego z okazji 150. rocznicy «dies natalis» Świętego Proboszcza z Ars (Watykan, 16.06.2009). „L'Osservatore Romano” wyd. pol. 30 (2009) nr 7-8, s. 3-8.

Nauczanie Franciszka

Hom. *Spójność między słowem a życiem* (Rzym, 14.04.2013), „L'Osservatore Romano” wyd. pol. 34 (2013) nr 6, s. 18-19.

Przem. *Żyjemy w epoce miłosierdzia* (Watykan, 6.03.2014), „L'Osservatore Romano” wyd. pol. 35 (2014) nr 3-4, s. 29-32.

2. Opracowania

Bagrowicz J., *Stawać się bardziej człowiekiem. Z podstaw edukacji religijnej*, Toruń 2008.

Cichosz W., *Wartość rodziny chrześcijańskiej w dobie współczesnych przemian kulturowo-postindustrialnych. Od rodziny nuklearnej do rodziny globalnej*, „Studia Włocławskie” 14 (2012), s. 248-266.

Kotecki D., „*Wiosna biblijna*” w *Kościele – dziedzictwo Konstytucji dogmatycznej o objawieniu Bożym „Dei Verbum”*, w: „*Radość i nadzieja, smutek i trwoga...*” *Sobór Watykański II z perspektywy półwiecza*, red. M. Białkowski, Toruń 2016, s. 47-68.

Kotecki D., *Jezus a Bóg Izraela w Apokalipsie św. Jana*, Toruń 2013.

Kotecki D., *Jezus jako Mesjasz w Apokalipsie św. Jana. Przyczynek do chrystologii Apokalipsy*, „Ateneum Kapłańskie” 159 (2012) z. 3, s. 447-469.

Krzemiński K. i in., *Drogi nadziei*, Toruń 2015.

Pikor W., *Bóg wobec przemocy człowieka w Rdz 1-11*, „Collectanea Theologica” 73 (2003) nr 3, s. 11-31.

Werbiński I., *Rodzina jako środowisko dojrzewania tożsamości duchowej człowieka*, w: *Rodzina sercem cywilizacji miłości*, red. Z. Wanat, I. Werbiński, Toruń 2014, s. 131-151.

3. Literatura pomocnicza

Bilicka B., *Zapomniane Kompendium?* „Teologia i Człowiek” (2014) nr 2, s. 119-135.

Czyłok A., *Z brzucha mamy... prosto do Nieba*,

http://www.opoka.org.pl/biblioteka/I/IP/ac_rec_dziecko_edycja.html (21.01.2016).

Dziedzina J., *Kłopot z miłosierdziem*, „Gość Niedzielny” nr 2 (10.01.2016), s. 18-21.

- Góralczyk P., *Wiara stawia nam pytania moralne*, „Communio” wyd. pol. 34 (2014) nr 2, s. 5-20.
- Guz T., *Sumienie chrześcijańskie w nauczaniu św. Jana Pawła II (II)*, „Nasz Dziennik” nr 6 (9-10.01.2016), s. M6-M7.
- Kamieniecki M., *Za jej czynami stoi miłość Boga i bliźniego*,
<http://www.naszdziennik.pl/polska-kraj/151935,za-jej-czynami-stoi-milosc-boga-i-blizniego.html> (8.02.2016).
- Konik-Korn A., *Kiedy sumienie jest wystawione na próbę*, „Niedziela” nr 23 (7.06.2016), s. 42.
- Langkammer H., *Teologia Nowego Testamentu, cz. 1: Ewangelie – Dzieje Apostolskie – Listy katolickie – Apokalipsa. Jezus Chrystus wczoraj – dziś – na wieki*, Wrocław 1985.
- Pawłowski Z., *Wiara i metoda w interpretacji Biblii. Przekaz wiary czy przekaz wiedzy. Biblijna interpretacja na rozdrożu*, „Biblica et Patristica Thoruniensia” 7 (2014) nr 1, s. 9-28.
- Perszon J., *Księża Piotra Skargi obraz Kościoła*, „Studia Bobolanum” (2013) nr 2, s. 41-59.
- Rosik S., *Dekalog jako norma życia i wolności, cz. 1*, Poznań 1997.
- Schelkle K. H., *Teologia Nowego Testamentu, cz. 3: Etos*, tłum. M. L. Dylewski, Kraków 1984.
- Semka P., *Ciemne chmury nad Kościołem*, „Rzeczpospolita” nr 212 (9.09.2004), s. A 8.
- Zabiliśmy go wszyscy*, z ks. prof. Waldemarem Chrostowskim, biblistą, autorem polskiego przekładu tekstu do filmu „Pasja” rozmawiała E. K. Czaczkowska, „Rzeczpospolita” nr 54 (4.03.2004), s. A 9.